

REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Anchorena 85, Dep. A. Buenos Aires.

BALSAS

ARGENTINOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS Plovy Amerikos Lietuvių Draugijos "LIETUVA" organas. "LA VOZ" SEMINARIO LITUANO EN LA REPUBLICA ARGENTINA Calle Anchorena 85, D-to A. Bs. Aires.

Prenumėrata: Metams ARGENTINOJ \$ 4.00 m.n. LIETUVOJE \$ 2.00 U.S.A. Pinigus prašoma siųsti Administracijos vardu: Anchorena 85, B. Aires.

Nr. 39 (44)

BUENOS AIRES, LAPKRIČIO (NOV.) 10 d., 1928.

VISAME PASAULY.

LIETUVOS NAUJIENOS.

NAUJAS AMERIKOS PARLAMENTAS. Amerikos republikonų partija laimėjo nepaprastą didžiumą vietų parlamente: iš bendro skaičiaus 531 - republikonai laimėjo 444, o demokratai tikėtai 87.

AMERIKOS PREZIDENTU IŠRINKTAS REPUBLICIKONAS HOOVER. Lapkričio 6 dieną Š. m. tapo išrinktas naujas Suvienytų Šiaurės Amerikos Valstijų prezidentas.

TRUMPAPIE VISKĄ. Antanas Šveikauskas, atsargos karininkas, traginei žuvo motociklo katastrofoje ties Baisogala rugsėjo 30 d., Š. m.

AMERIKIEČIAI LIETUVOS OPERDJE. Lietuvos Valstybės Opera skaitoma pati geriausia Rytų Europoje. Už tai garbė jos tvėrėjui Kiprui Petrauskui.

GRIUVO FRANCIJOS KABINETAS. PARYŽIUS. - Respublikos prezidentas Doumergue priėmė Poincaré ministerijų kabinetą atsistatydinti.

AMERIKOS PREZIDENTU IŠRINKTAS REPUBLICIKONAS HOOVER. Lapkričio 6 dieną Š. m. tapo išrinktas naujas Suvienytų Šiaurės Amerikos Valstijų prezidentas.

TRUMPAPIE VISKĄ. Antanas Šveikauskas, atsargos karininkas, traginei žuvo motociklo katastrofoje ties Baisogala rugsėjo 30 d., Š. m.

AMERIKIEČIAI LIETUVOS OPERDJE. Lietuvos Valstybės Opera skaitoma pati geriausia Rytų Europoje. Už tai garbė jos tvėrėjui Kiprui Petrauskui.

REZIGNAVO LATVIJOS VYRIAUSYBĖ. RYGA. - Del konflikto užsienio politikos klausimuose rezignavo Latvijos ministerijų kabinetas.

"BALSO" REMEJAI. Grįžus "Balsui" į senąsias demokratines Lietuvos laisvės gynimo vėžes, susipratusi Argentinos lietuvių visuomenė tai tinkamai įvertino.

TRUMPAPIE VISKĄ. Antanas Šveikauskas, atsargos karininkas, traginei žuvo motociklo katastrofoje ties Baisogala rugsėjo 30 d., Š. m.

AMERIKIEČIAI LIETUVOS OPERDJE. Lietuvos Valstybės Opera skaitoma pati geriausia Rytų Europoje. Už tai garbė jos tvėrėjui Kiprui Petrauskui.

NAUJAS NICARAGUA PREZIDENTAS. MANAGUA. (Nicaraguos sostinė). - 15,000 balsų dauguma išrinktas naujas Nicaragua respublikos prezidentas liberalų kandidatas generolas Moncada.

"BALSO" REMEJAI. Grįžus "Balsui" į senąsias demokratines Lietuvos laisvės gynimo vėžes, susipratusi Argentinos lietuvių visuomenė tai tinkamai įvertino.

TRUMPAPIE VISKĄ. Antanas Šveikauskas, atsargos karininkas, traginei žuvo motociklo katastrofoje ties Baisogala rugsėjo 30 d., Š. m.

AMERIKIEČIAI LIETUVOS OPERDJE. Lietuvos Valstybės Opera skaitoma pati geriausia Rytų Europoje. Už tai garbė jos tvėrėjui Kiprui Petrauskui.

PASITARIMAS VILNIAUS KLAUSIMU. KARALIAUČIUS. - Lapkričio 3 d. šia švyko pasitarimas Vilniaus klausimu tarpe Lietuvos ir Lenkijos atstovų. Lietuvos vardu kalbėjo prof. A. Voldemaras ir generolas Daukantas.

"BALSO" REMEJAI. Grįžus "Balsui" į senąsias demokratines Lietuvos laisvės gynimo vėžes, susipratusi Argentinos lietuvių visuomenė tai tinkamai įvertino.

TRUMPAPIE VISKĄ. Antanas Šveikauskas, atsargos karininkas, traginei žuvo motociklo katastrofoje ties Baisogala rugsėjo 30 d., Š. m.

AMERIKIEČIAI LIETUVOS OPERDJE. Lietuvos Valstybės Opera skaitoma pati geriausia Rytų Europoje. Už tai garbė jos tvėrėjui Kiprui Petrauskui.

LENKAI SKELBIA PROVOKACIJAS, BUK LIETUVIAI JUOS RENGIASI UŽPULTI, BET "CHICAGO TRIBUNE" KORESPONDENTAS APLĖKĖ 270 KILOMETRŲ DEMARKACINĖS LINIJOS LIETUVOS SKAUTŲ ORLAIVIŲ IR NIEKUR NEMATĖ LIETUVOS KARIUOMENĖS KONCENTRAVIMO, APART PAPRASTOS PASIENIO MILICIJOS SARGYBOS.

"BALSO" REMEJAI. Grįžus "Balsui" į senąsias demokratines Lietuvos laisvės gynimo vėžes, susipratusi Argentinos lietuvių visuomenė tai tinkamai įvertino.

TRUMPAPIE VISKĄ. Antanas Šveikauskas, atsargos karininkas, traginei žuvo motociklo katastrofoje ties Baisogala rugsėjo 30 d., Š. m.

AMERIKIEČIAI LIETUVOS OPERDJE. Lietuvos Valstybės Opera skaitoma pati geriausia Rytų Europoje. Už tai garbė jos tvėrėjui Kiprui Petrauskui.

UŽSISAKYKITE "BALSA" SAU IR SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE! Pasidėkuodami savo bendradarbiams už suteiktus draugų antrašus - siunčiame šį "Balso" numerį susipažinimui. Kam patinka dabartinė "Balso" parpa ir turinys - malonėkite užsisakyti jį sau ar savo giminėms Lietuvoje, kaip o šioms Kalėdoms dovanas iš Argentinos, kad jie jus prisimydami galėtų sėkti lietuvių gyvenimą Argentinijoje. Kas šį numerį gaus - malonėkite parašyti mums savo pastabas ir pageidavimus.

688 RSJUNTINAS \$ 2.50 OS. IUS. US LANAS NO - 676 igraocijos) one ir bal- k a u b a - \$ 1.00, vokiš- rano ir k- varlos ir Y K I T E I ATAS. V I A S I. Ša piliečių strauvisoj. unčiant so- vurdė, g- o numeris. roikia jį o i j a k a n a l. A MOKĖTI antrašas: uenos Aires. reiva siuov- t r a p i- r p i n o- i n u u- k i o n s- i a v a s u- loj i- s i s t o- l t u i- I R E S. T I S R E S I S T A. veida 1699 k i n t i. A V A " Aires ir vi- n o s I l- ir l t. k t a t valandai antra- val.

SPAUDOS IR GYVENIMO APŽVALGA

REIKALAUJA BERMONTO.

"Vilniaus Aidas" praneša, kad Latvijos vyriausybė pareikalavo, kad Vokietijos vyriausybė atiduotų Latvijai Bermonto-Ovalovą, kuris savo laiką buvo okupavęs dalį Latvijos ir Lietuvos. Latvijos vyriausybė šį generolą laiko paprastu kriminalistu.

O buvo ir suniekėjusių "lietuvių", kurie tarnavo Bermonto, Kolčako ir kitų banditų "armijose", bandžiusiose užgrobti Lietuvos nepriklausomybę. Vienok Lietuvos narsus jaunimas išgujo visus maskoliškus okupantus ir "laisvės nešėjus", o dabar nekuriuos net valdžia reikalauja stoti teismani ty naują respubliką, kurias tie banditai norėjo pavergti.

LIETUVIŲ KANDIDATAI LATVIJOS SEIMAN.

Rygos laikraščiai praneša, kad Latvijos lietuviai ruošiasi Latvijos seimo rinkimams ir šiais metais jau net savo atskirą lietuvišką kandidatų sąrašą, išstatė.

"Rygos Balso" paduodamomis žiniomis Latvijos seimane renkami šie lietuviai: Buividas, Zviedris, Vronevskis, Erentrautas, Jasėnas, Burlevičius ir Selickis.

Prie progos reikia pastebėti, kad vien Rygoje jau prieš karą gyveno apie 40,000 lietuvių. Jie daugiausia būrė suvažiuavę Rygon, kaip pramonės centran, Mintaujos ir Liepojun prie uosto darbu dirbti. Jie savo vaikus leido mokyklosna ir tas vargingiausias Lietuvos emigrantų elementas suteikė dabartinei Lietuvai visai naują inteligentų skaičių.

Po karo daugybė Latvijos lietuvių grįžo nepriklausomai Lietuvon. Bet lietuvių skaičius Latvijoje nesumažėjo, kadangi pravestoji tarp Lietuvos ir Latvijos siena paliko Latvijos pusėje daugybę lietuvių Subato-Ankistos ruože.

Rygoje lietuviai turi savo gimnaziją ir daug pradinių mokyklų visoje Latvijoje. Jų išlaikymui Latvijos valdžia duoda lėšas, kaip ir Lietuvoje duodamos lėšos kaip lietuvių, taip latvių žydų ir lenkų mokyklų išlaikymui. (Lenkai net Vilniuje neduoda lėšų lietuvių mokyklų išlaikymui).

Latvijos parlamento (seimo) rinkimai įvyko spalio 6 ir 7 d. Kadangi visos lietuvių partijos buvo susijungę, tai reikia manyti, kad ir savo atstovus respublikos seime turės, kaip kad turi Rygos, Mintaujos ir kitų Latvijos miestų valdybose.

EGIPTAS ŠOKA SUKTI NI.

Lietuvos radio stotis gavo laišką iš Aleksandrijos, kuriame radio programos-žurnalo leidėjas rašo, kad Egipte labai mėgiama Lietuvos radio stoties muzika, kaip koncertinė, taip ir Lietuvos suktinis.

Stipri Lietuvos radio stotis daro labai gerą propagandą Lietuvai. Lietuvos ūkininkai daugiau netiki burtams, bet laukų darbus taiko oro stoviui vaduodamiesi radio pranešimais.

PILSUDSKIS NORI KRAUJO.

Lenkijos Zaleskis pasirašė Kellogg paktą, bet Pilsudskis pasakė, kad reikia gelaisti ginklus...

SOCIALISTAI, DARBININKAI IR KOMUNISTAI.

Tarptautinio socialistų kongreso žiniomis socialdemokratų partija visame pasaulyje turi pusę milijono narių.

Tarptautinio VII komunistų internacionalo kongreso žiniomis visame pasaulyje yra tikrai 375,000 komunistų, jei neskaityti 1,300,000 komunistų, ką yra Rusijoje. Taigi visame pasaulyje nėra nė dviejų milijonų komunistų. Rusijoje tik tie komunistai, ką ant mušiko sprando jodo ir angia darbininkus, o kitose pasaulio šalyse tik tie komunistai, kurie del gaunamų iš Maskvos buterbrodų turi už juos loti ir paskui save tamsesnius vesti, nelaimėna juos stumti. (Šiandien tukstančiai lietuvių verkia, kad sugituoti komunistinio "Rankpelnio" Skotijoje gavo but deportuotais Rusijon, o iš ten jau pėsti bėgo Lietuvon. Bet Anglijos valdžia neleisdžia jiems Skotijon grįžti, - šeimynos ten, o jie išsiblaškę po visą pasaulį kamuojasi. Tokį patyrimą turi ir p. Bujanuskas, ką gyvena Bs. Airose).

Proporcionaliai imant gyventojų skaičių valstybėje profesinėna sąjungosna organizuotų darbininkų daugiausia yra Vokietijoje. Toj prasmėje yra dasyk tiek negu Rusijoje, nors aklijeji ir veidmainiai mano ir skelbia, buk Rusijoje darbininkai turi laisvės organizuotis.

Kalba yra vienas dalykas, o oficialiai daviniai - kitas dalykas, ir jis labai nemalonus tiems išgamoms, kurie graužia nuo puotaujančio komisary stalo monetanę kaulę.

Pereituose prez. rinkim. komunistų kandid. negavo nė 500 balsų. Bs. Airose

MOTINA NUŽUDĖ SAVO KŪDIKIUS.

"Ūkininko Balsas" rašo: "Padovijoj gyveno tulas Danblinskas. Jo žmona, vyrui išvažiavus į malūną, rugp. 24d. sumetėž savo dukteris į šulinį, o ketvirtą - mažesnią, apie 8 mėnesių, lovoje pasmaugė ir pati išoko šulinin ir prigerė."

PURICKIS PAS LENKIJOS PREZIDENTĄ.

Lenkijos spauda labai daug roidėmės duoda buvusio kunigo ir buvusio Lietuvos Užsienio Reikalų ministerio Dr. Purickio atsišaukimui pas Lenkijos prezidentą jo vasarnamyje Spalijoje. Bet Dr. Purickis paskelbė Lietuvos spaudoj, kad jis Lankėsi Lenkijoje tik savo iniciatyva, kaipo žurnalistas.

Abelna ponas Purickis notingai važinėti: savo laiką nuvykęs knibotis pas Romos popiežių "nesusitiki" Lietuvos bažnyčios klausimui, ar net negavo pasikalbėt su popiežium, Po to jis nuvyko į Maskvą, kaipo Lietuvos prekybinės delegacijos pirmininkas deryboms su bolševikais (prie Griniaus - Sleževičiaus valdžios). Ten netik susiderėjo, bet net apšvedė rusų bolševikų deryboms su Lietuva komisijos pirmininko dukterį, o sugrįžęs Kaunan apsigyveno Aleksoto kalne drauge su savo jauna paūruke, kaip ir daug kitų Lietuvos veiklesnių kunigų yra padarę: Augustaitis, Adamauskas, Duryš, Kubilius ir visa eilė jau oficiališkai pasmerkę celibatą, motę kunigystę ir pradėję žmonišką gyvenimą.

Lietuvoje jaunimas jau beveik neind į kunigus".

PROGRESAS.

(Specialiai "Balsui").

Progresas, išradimai - stengiamasis pasiekti tai, ko dar nepasiekė mokslas.

Išskona originališkumo visame: džiauos, muzikoj, parodoos, dailoj.

Išskona naujenybių auto, radio, kine. Tolia yra šių dienų dvasia.

Mokymas stengiasi daugiau išnokti, žinovas - daugiau sužinoti, komerciantas - daugiau parduoti, kiekvienas gyvas žmogus stengiasi didesnės savo vertės įgyti.

Tėvykimo, ką daro kiti. Prisižaurėkimo į įvairius šiuometu išradimus įvairiose srityse. Laikraščiai, knygos ir brošiūros mums skelbia tukstančius naujų išradimų.

Radio: lemputės, garsiakalbiai, naujas transformatorius su pirmine špulele išsidabro vielos. Iki šiol manydavo, kad transformatoriaus gerumas priklauso nuo jo dydžio, bet dabar laboratorijos patyrė jo rezultatus priklausant ne nuo dydžio, bet nuo medžiagos ir nuo pagaminimo rūšies. Visuomet kas nors naujo.

Kino paveikslai perduota per radio. Fotografuoti per radio. Fonskinai, tai fotografija ne vien asmenų ir daiktų, bet ir garsų. Na uja!

Stiklo išdirbimo yra pasirodžiusi didelė pažanga, kuri padarė revoliuciją stiklo gamyboje. Mišinys urcos su farmolium savo išvaizda visiškai nesiskiria nuo stiklo; laužiamas neautrupa, nuo karščio netiipsta, lengvai piaušanas ir lenkiamas, lengvai pralaidžia ultra-

fioletinius spindulius ir gali but žibančiai nudažytas tais pat dažais, kuriais dažomos medžiagos (gelumbė ir t.t.).

Kitas naujas išradimas - kristalinis boraxas. Atradimas 8 milijonų tonų šio mineralo labai jaučiamas gamyboje, nes iš jo pagamintas stiklas "Borosilate" - beveik neįlaužiamas.

Vokietijojej Kruppo dirbtuvėse demonstruojama naujo, taip kieta plieno rūšis, kurio nekanda nė kločiausias nuopielnykas. Pagamintas iš to plieno plovimui įrankis gražiai ir lengvai nupiauna bonkos kaklą.

Anglas Lindley Dufield išrado visiška nerūdijantį plieną. Tai yra labai svarbu, nes apskaitliuojama, kad iki šian laikui rūdys sunaikindavo visame pasaulyje apie 40 milijonų tonų geležies metus.

Cincinnati universiteto profesorius Allen pagamino naujos rūšies varžį. Jo savybė - perduoti elektros viena kryptimi. Jis tinkamiausias gaminimui jurininkystės įrankių, taip pat batarejų užtaisymui.

Vienas vokiečių kunigas išrado be pavojaus pervežamą, bet galingesnę ir pigesnę sprogstančią medžiagą nugaros dinamitą.

Išradėjas Ginlandez pagamino tokį nedogana gąsų kystimę, kad jeigu juom ištepti sienų popieras, tai jos apsaugojamos nuo liopsnos pavojaus. Jis savo pigumui prieinamas kiekvienai statybai. Taip pat išrasta sausas

ledas. Jo pagalba net ir tropikuose galima išlaikyti produktus užaldytane stovyje; mėsą ir žuvys gali but pervežami nokočiant šio ledo por kelias dienas. Jis labai lengvas, tirpsta visai panašiai, ir vieton pavirsti į vandenį, kaip paprastas ledas, jis pavirsta į nekonksmingas lūpas. Jo temperatūra maž daug 110 laipsnių žemiau nuliaus. Prilietus jį prie nuogos rankos, kūno audinys šalčio neišlaiko ir pasidaro žaizda panaši nudeginui.

Skandinavijoje jau gaminamos plytos statybai iš mišinio sūrio cemento ir smėlio. Mišinį kaitinant, sniegas išgaruodamas paliekam plytose skylutes. Tokios plytos tris kartus lengvesnės ir stipresnės už paprastas ir labai geros statybai.

Daktaras Ernesto Euruh išrado naują jausmų prašalintoją, kuris pavadinamas Nr. 107. Jo pagalba atliekamos bejausmės gerklės ir veido operacijos visai nemaudojant narkotikų. Jo įtakoje kraujas nepaliauja normaliai funkcionuoti.

Dar daug kas reikalinga nuveikti per davinui garsu ir šviesos bangų, tačiau netonka abejoti, kad netolimoje ateity automobiliai, traukiniai ir orlaiviai bus valdomi elektros bangų pagalba, perduodant jas be vielų.

Vienas vokiečių išrado švilpuką su taip aukštu virpėjimu, kurio žmogaus ausis negali girdėti, bet užtat jį labai gerai girdi poliujos šuo.

Energingi žmonės valdo pasaulį. Noreikia būti dideliu politiku, kad pasitarnauti progresui, nes labai dažnai paprasti žmonės duoda naujas idėjas. Todėl nožiopsokin, o ko nesugebam atlikti patys, bent sekim kitus.

Julius Janca

PIRMOJI ŽIBUTĖ. Išdygo žibutė meili, pirmatine, Zydrus jos žiedelis keleivį vilioja. Bet greitai keleivis gelečio suryso. Nulaužtas stiebelis liudnai suvait. Jauni lapeliukai bežiuvint nuvyto. Ir juos apraudojo tik auštančio ryto Daili palydovė sidabro rasa. Ir genanti bėgdą vargdionė basa.

oooOooo
SVAJONĖ.
Sėsiu į laivą
Padoimantuočy,
Plauksiu per erdvę
Neišnatuočy.
Etoro jury laivas auksinis
Supanas irsis
Linkui Aušrinės.
Ten prisiskins
Laimės spinduliy.
Grįšiu pasaulin
Gelbėt varguolių.
oooOooo

ŠIRDŽIAI.
Ei, širdie, kančių suspausta,
Nenylyta, neatjausta,
Veltui tavo liudėsys.
Juk aplinkui širdys šaltos,
Lyg iš akmonio nukaltos,
Jų nuductas gailosys.
Ei, širdie, nustok svajojus,
Po padangę beskrajojus,
Trūkškus saulės spinduliy.
Juk apgaus tave svajonės,
Nes gyvenimas - karionė.
Be akimirkenių melių...
Ei, širdie, slopink jausmų,
Numaldyki gily skausmų,
O kitaip - kentėti reiks.
Prieš šokėlių stekų kovę,
Jūs protą už vadovę,
Jis laimėjimą suteiks.

("Janonio Raštai").

